

ZÁKLADNÍ FAKTA

Havaj – ráj na konci světa

Havajské ostrovy leží téměř uprostřed Tichého oceánu, v pohledu z Česka skutečně na opačné straně zeměkoule. Ze všech ostrovních skupin světa, které mají větší než zanedbatelnou plochu souše, jsou nejvíce vzdáleny od kteréhokoli kontinentu. Nejbližší část pevniny, pobřeží jižní Kalifornie, leží 4000 kilometrů daleko; ke břehům východní Asie, stejně jako do Austrálie, potřebujeme z Havajských ostrovů překonat dokonce dvojnásobnou vzdálenost. Souostroví samo je tvořeno šesti většími a mnoha malými ostrovy. Plochou největší je nejvýchodněji ležící ostrov Hawaii, kterému ovšem nikdo z místních neřekne jinak než „Big Island“ (Velký ostrov): jeho rozloha (přibližně 10 500 km²) tvoří téměř dvě třetiny plochy souostroví. K větším ostrovům patří ještě Maui, Oahu (na něm žije většina obyvatel Havaje a leží zde i hlavní město Honolulu), Kauai, Molokai a Lanai. Směrem k severozápadu se pak souostroví drobí do řady malých ostrůvků a útesů, z nichž je nejvýznamnější Midway.

INTERNET

Základní informace o sopce včetně současné vulkanické a seizmické aktivity na Mauna Loe poskytnou internetové stránky <http://hvo.wr.usgs.gov/maunaloa> <http://www.soest.hawaii.edu/GG/HCV/maunaloa.html>

FOTO: VIT ŠTEPÁNEK

→ nižší: Hualalai měří od hladiny oceánu 2510 m, Kohala 1670 m a nejaktivnější a také nejlépe prozkoumaná z havajských sopek, Kilauea, dokonce jen 1247 m. Mauna Loa a zejména Kilauea se počítají mezi nejaktivnější vulkány světa: k mohutným výlevům lávy, které pokryly mnoho kilometrů čtverečních půdy a dokonce se postaraly o rozšíření plochy ostrova na úkor moře, na nich došlo jen ve 20. století již mnohokrát. Běžní turisté na ostrově Hawaii obvykle navštíví Kilauea. Až na okraj jejího kráteru se dá dojet autem v rámci návštěvy národního parku Hawaii Volcanoes a bez větší námahy se lze dostat i do tzv. aktivní zóny na jihovýchodním úbočí Kilauei, kde v současnosti neustále vytéká proud žhavé lávy a k nebi stoupá dým sopečného prachu.

Obě obří sopky jsou navštěvovány nesrovnatelně méně. Důvodem je jejich odlehlost od hlavních tras a také poměrně značná výška. Přesto je Mauna Kea snadno dostupná, neboť na vrcholu se nachází několik astronomických observatoří a příjezdová cesta je, byť s obtížemi, sjízdná i pro běžné řidiče (výjezd však vyžaduje náhon na čtyři kola). Skutečnou výzvu

pro vysokohorské turisty proto představuje Mauna Loa, hora jen o necelých 50 metrů nižší než její „sestra“ Mauna Kea.

Vrchol ve čtyřech kilometrech

Nejsnazší cesta na vrchol Mauna Loi vede po severním svahu a vrcholu je možno dosáhnout s návratem během jediného dne; vzhledem k nulovým možnostem přenocování ani nic jiného nepřichází v úvahu. Taková výprava, ač může na mapě vypadat jednoduše, však není pro každého a nese s sebou rizika, která je potřeba dobře zvážit. Hlavním problémem při zdolávání obrovské sopky je rychlá změna nadmořské výšky. Vzhledem k tomu, že v podstatě všechna turistická střediska a tím i možnosti uby-

tování se na ostrově Hawaii nacházejí při mořském pobřeží, pohybujeme se během jediného dne v rozpětí nadmořských výšek od nuly po více než čtyři kilometry, a ne každý organismus takovou zátěž vydrží. V této výšce je procentní obsah kyslíku ve vzduchu oproti stavu při mořské hladině snížen o desítky procent a lidské tělo reaguje na nedostatečné oxyličování zvýšenou únavou, pocitem nadměrné námahy a rychlým vyčerpáním, často i úpornou bolestí hlavy a zvracením. Doslova postrachem vysokohorských turistů je tzv. horská nemoc, kdy nedostatek kyslíku může ohrozit funkci životně důležitých orgánů a v krajním případě vede až ke smrti.

Proti horské nemoci existuje jediná poměrně spolehlivá pre-

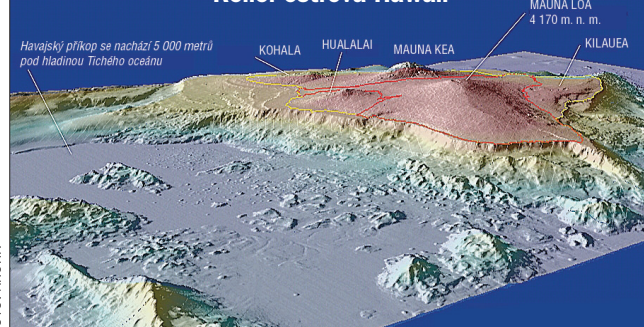
Reliéf ostrova Hawaii

FOTO: ARCHIV